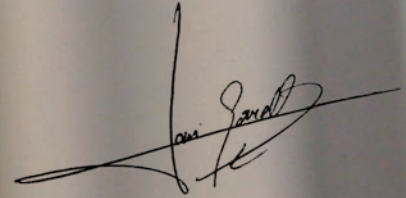

l'entrevista

“En la societat del coneixement, internacionalitzar-se vol dir tenir la capacitat de distribuir la cadena productiva”

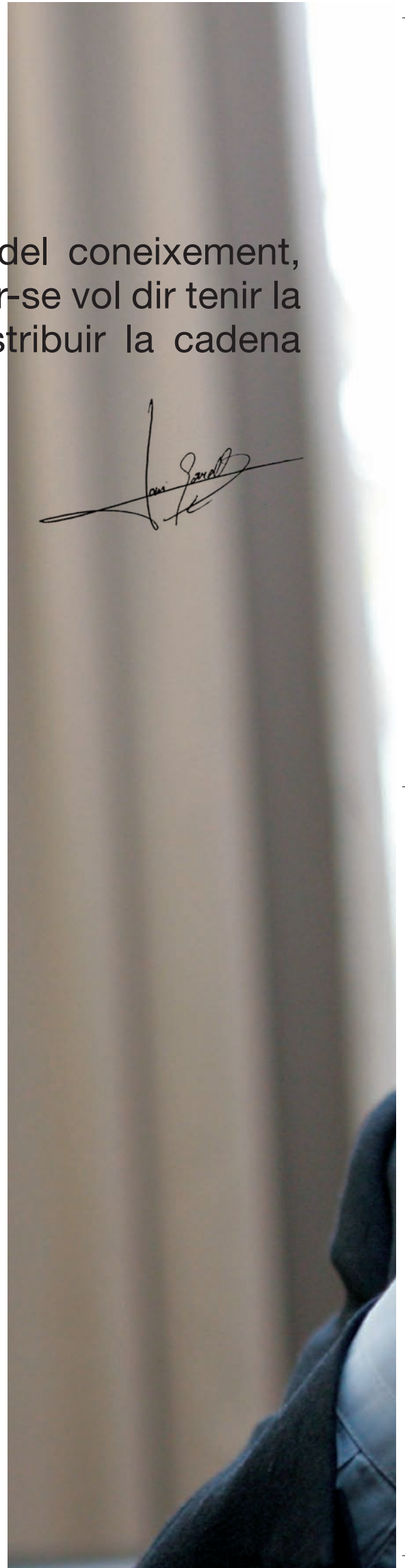
Antoni Garrell

President del Cercle per al Coneixement

Associat/col·legiat núm. 4.955

Enginyer industrial per la UPC, Màster en Gestió i Administració, i doctorat en Sistemes de Suport en la Presa de Decisió, Antoni Garrell és una de les veus pròpies al nostre país quan es parla de societat del coneixement, disseny i TIC.

Nascut a l'Espluga de Francolí, Tarragona, el 1953, casat i pare de dues filles, Garrell ha desenvolupat una intensa activitat professional tant en la consultoria organitzacional i estratègica com en l'àmbit de la tecnologia computacional aplicada a la producció, la gestió, el màrqueting i els continguts, i ha ocupat diverses posicions en empreses com Arthur Andersen, Calfinsa, J.R. Sist. de Seguretat, La Caixa i a la Fundació Universitat i Tecnologia La Salle, de la qual fou director general.

l'entrevista

“Estàvem i estem molt preocupats pel gap ('buit') brutal que mou l'economia en el nostre país”

Garrell és una persona incansable, i també ha dut a terme activitat docent i és membre de diferents institucions rellevants del país, tant de l'àmbit econòmic i empresarial, com civil. Avui, és president i membre fundador del Cercle per al Coneixement, així com director general de la Fundació per l'Escola Superior de Disseny (ESDi), lloc on ens acull.

Expliqui'm, què és el Cercle per al Coneixement?

És una plataforma que agrupa unes 200 persones associades de perfil molt plural i divers, tant pel que fa a ideologia com pel que fa a perfil professional, preocupades per l'impuls que el país necessita i per encarar els reptes del que anomenem societat del coneixement.

I, com sorgeix?

La idea va sorgir entre l'any 1999 i el 2000. Érem quatre persones que constàvem una doble realitat que, de fet, encara avui és vigent. Per un costat, l'economia espanyola funciona, creix i, podríem dir, gaudeix d'una salut remarcable. Però, per un altre costat, també constàvem que els pilars que la sustentaven i la sostenen encara avui, no tenen gens en compte els requeriments o eixos característics de la societat del coneixement. Aquestes persones, doncs, estàvem i estem molt preocupa-

des pel gap ('buit') brutal que mou l'economia en el nostre país. Això vol dir que nosaltres tenim la convicció que el nostre futur està qüestionat. Davant d'això, és clar que la societat civil ha de ser capaç de donar respostes i aquestes, en contra del que passa amb els cicles econòmics i polítics, han de poder ser a llarg termini. Així doncs, nosaltres ens vam constituir per tal d'empènyer en l'avenç que la nostra societat necessita per poder encarar els reptes de la societat del coneixement.

I, exactament, vostè com definiria la societat del coneixement?

Miri, primer m'agradaria desmentir l'axioma que considera que la societat del coneixement es mou essencialment pel fet de ser capaços d'introduir el talent en l'activitat productiva. Hi ha qui ha definit la societat del coneixement d'aquesta manera, però això ja passava a la societat industrial i, si no, que ens ho diguin als enginyers industrials. En realitat, el que varia és, en primer lloc, l'obsolescència dels coneixements. En segon lloc, també ha canviat la tipologia dels coneixements. Abans eren molt verticals i en canvi, actualment, són molt més heterogenis i per això fan falta sinergies transversals. En tercer lloc, jo diria que abans la internacionalització volia dir vendre a fora, mentre que en la

societat del coneixement internacionalitzar-se vol dir tenir la capacitat de distribuir la cadena productiva. Allò que anomenem deslocalitzar, avui ja ho hauríem de dir com localitzar. Localitzar la producció a tal lloc, l'R+D+i a tal altre, etcètera. Finalment, en quart i definitiu lloc hem d'esmentar la necessitat de massa crítica o de dimensió. I això és un canvi radical. Per entendre'ns, en termes biològics parlariem de mutació, no de procés.

I què fan des del Cercle per al Coneixement per aconseguir tots aquests objectius?

Bàsicament, la nostra "força" són els associats, que avui ja són uns dos-cents. La nostra tasca es troba en el dia a dia de tots els qui formem part del cercle i que desenvolupem la nostra activitat professional i personal en molts àmbits diferents i, per tant, hi podem influir. Però el nostre objectiu no és la crítica, sinó aportar idees. No fem, ajudem a fer. I, per això, bàsicament duem a terme tres activitats, que són seminaris i debats per compartir i enriquir coneixement, reunions periòdiques entre els associats que permeten generar coneixement i opinió i, també, un sopar mensual que serveix per entaular amistat i una possibilitat de debatre temes en un context diferent.

“Estem en un món global i no hi hauria res pitjor que perdre el temps mirant-nos el melic. Hem de tenir molt clar que el nostre àmbit és Europa i el món”

Però d'alguna manera deuen incidir fora del Cercle... Quin tipus de relacions tenen amb l'Administració?

Miri..., nosaltres som un país petit. Un país petit en gent, en territori i en teixit industrial. Hem de tenir en compte que la majoria d'empreses no tenen més de cinc persones. Això vol dir que la indústria està molt lligada i condicionada a les decisions polítiques. Així, si no ens preocupéssim de fer arribar la nostra veu als legisladors, seria un error. Però, com li deia, sempre proposant, no des de la crítica ni, per entendre'ns, des del compte de resultats de l'empresa. D'aquesta manera, he de dir que se'ns va escoltar molt a l'hora de definir la llei de la ciència. De fet, vam estar treballant colze a colze amb l'Administració durant més de set mesos. Però compte, estem en un món global i no hi hauria res pitjor que perdre el temps mirant-nos el melic. Hem de tenir molt clar que el nostre àmbit és Europa i el món. Per això, volem obrir un node a Madrid i un altre a Brussel·les, que han d'estar constituïts per gent catalana que es trobi en aquests punts clau.

I en aquesta societat del coneixement, quin lloc ocupen segons el seu parer Catalunya i Espanya?

Jo diria que no estem on hauríem d'estar. L'últim informe del Fòrum Econòmic

Mundial diu que la nostra economia està en el desè lloc però, en canvi, en competitivitat ens trobem del lloc 25 al 35. Això mostra clarament el que deia al principi. Aquesta és l'arrel de la nostra preocupació. I, des del punt de vista dels enginyers industrials, a nosaltres ens preocupen molt les dades sobre la manca de productivitat en la utilització i aprofitament de les noves tecnologies. Això vol dir que no anem bé i que cal canviar el model productiu. Jo, quan sento que l'economia va bé penso en els joves mileuristes. No hem de buscar la competitivitat en una generació que està sota mínims en el desenvolupament de la seva tasca professional. Hem de canviar tots els paradigmes. Com li deia, es tracta d'una verdadera mutació...

I, davant d'aquest panorama, un país petit com Catalunya, on ha de buscar les oportunitats?

El primer que cal és que tinguem clar el problema. I, a partir d'aquí, li enumeraré cinc coses que s'han de fer i no fem. Primer: un suport real als emprenedors, sobretot en els sectors emergents de coneixement. Ens falta capital de risc i no prendre's el fracàs com un estigma. I això no és només problema de l'Administració, sinó també de les entitats financeres. Segon: falta cooperació

“Som una de les societats que més publica en l'àmbit científic, però en canvi no fem patents”

l'entrevista

“Hem de ser capaços de crear contingut. I, a tot, s’hi ha de sumar el fet burocràtic, en el sentit que s’han de facilitar les coses. El talent va allà on se sent atret”

empresarial. Ser una petita empresa pot facilitar la capacitat d’adaptació, però impedeix afrontar els temes de globalització, de manera que cal trobar fórmules d’associació que permetin assolir més dimensió de cara a projectes de gran calat. Tercer: afrontar el problema de l’ensenyament. A Catalunya tenim un índex massa elevat de fracàs escolar i, per tant, cal acabar amb el cofoisme davant del nostre sistema educatiu. Quart: continuem sent una de les societats que més publica en l’àmbit científic, però en canvi no fem patents. Això vol dir que caldria una agència de seguiment de la recerca. I, cinquè: afrontar el problema seriós que tenen les nostres empreses quant a innovació. I, compte, la innovació no té per què ser tecnològica. La innovació és una qüestió integral que afecta al producte, al procés i a l’organització. Cal, doncs, canviar els esquemes.

Centrem-nos en la innovació. Estem perdent el tren?

El tema és que el tren ja no està a l’estació. Ja ha passat. I davant d’això, n’hi ha alguns que caminen per agafar-lo, i d’altres ni l’han vist passar.

El panorama sembla força negre...

No, no. Jo sóc optimista. Paral·lelament a aquest retrat, també cal dir que hi ha

moltes iniciatives que s’encaminen en aquesta direcció. Casos d’empreses com GTD, d’associacions com ASCAMM o d’iniciatives com el Centre de Paral·lisme o Supercomputació són molt importants. Tenim una base que tot sovint queda amagada. I tenim tres pols en biociència molt destacables com són el Parc Científic, el Clínic i el nou Parc Biomèdic... Tot això ens dibuixa un escenari com és una Barcelona amb moltes iniciatives que estan cristal·litant. Això vol dir que si agafem la lupa podem ser optimistes, tot i que els factors abans descrits no deixen que tot això emergeixi. Això sí, Barcelona es configura com un bon pol d’atracció, però no tant de retenció.

Agafem la lupa. Tal com estem, on veu vostè que Catalunya pugui tenir oportunitats?

En biotecnologia. Com hem comentat, s’està creant un bon pol d’atracció. Però també tenim sectors industrials madurs, com el tèxtil o el de l’automoció, on cal apostar pel disseny per tal de poder explorar nous mercats. En electrònica, ja hem vist darrerament que difícilment podrem mantenir les cadenes de muntatge, però sí que hem de ser capaços de mantenir la recerca i el desenvolupament. També ens trobem amb sectors emergents molt interessants, com el far-

macèutic, que hauria de buscar sinergies amb tot el desenvolupament de la recerca biomèdica, o bé la indústria aeroespacial en què si bé difícilment serem un referent, sí que hem de ser un satèl·lit privilegiat. En general, hem de ser capaços de crear contingut. I, a tot, s'hi ha de sumar el fet burocràtic, en el sentit que s'han de facilitar les coses. El talent va allà on se sent atret.

I quin creu vostè que ha de ser el paper de l'enginyer industrial en aquesta societat del coneixement?

Jo penso que tenim moltes possibilitats i valor, però cal fer un salt per poder assolir tot això que estem parlant.

I a vostè, com creu que l'ha ajudat el fet de ser enginyer industrial en el desenvolupament de la seva carrera professional?

No pecaré de falsa modèstia i li diré que jo sóc el que sóc gràcies a l'educació rebuda pels meus pares, sobretot pel que fa a actituds. Però el segon pilar han estat els coneixements rebuts a l'Escola d'Enginyers. El coneixement integral, la capacitat d'interrelació transversal, la curiositat pel desconegut i la preparació pel canvi han estat clau. I li he de dir que, justament per això, veig amb preocupació la fragmentació de les carreres universitàries.

en 1 minut...

La primera feina: La Universitat.

Un projecte: Que la gent més preparada no hagi de marxar del país.

Una virtut: La constància.

Un defecte: La impaciència.

Qui li ha ensenyat més? Les meves filles.

En els negocis, seny o instint? Les dues coses.

Despatx a l'últim pis o a peu de fàbrica? A peu de fàbrica, i les coses vistes amb els ulls, no amb prismàtics.

Petita empresa o multinacional? Petita empresa, però que es comporti com una multinacional.

L'obertura de mercats: risc o oportunitat? Oportunitat, sens dubte.

L'enginyeria industrial en tres paraules: Compromís, versatilitat i adaptació.

Finalment, com a enginyer industrial, què valora més del Col·legi? I què li demanaria al Col·legi del futur?

Jo crec que el COEIC ha fet una gran tasca, però ara és moment de plantejar-se moltes coses. Ha de trobar el seu paper en l'Europa comunitària. No podem donar l'esquena ni al mercat únic ni a Bolonya. Haurà de ser una peça clau en l'acreditació dels processos i en l'assumpció de l'enginyer industrial com a professional europeu. Al COEIC actual es veuen símptomes d'afrontar aquesta etapa, però hi ha molta feina a fer. Els enginyers potser no estem aprofitant el desenvolupament de

les TIC i el treball en xarxa, i el Col·legi s'hi hauria de posar per facilitar l'adaptació de tots els seus professionals.

Jordi Garriga

Periodista